

s'acostaran a la de les llars de persones encara laboralment actives.

A més, l'edat de la jubilació té una lleugera tendència a baixar. Actualment és de 62 anys, però en països econòmicament més forts, com França, és actualment de 58 anys. El futur és incert perquè és un factor molt condicionat per les polítiques econòmiques i socials dels governs; però és raonable que no varii gaire en el futur, si de cas amb una lleugera tendència a baixar aquesta edat.

En conjunt, els "senyors" disposaran de més temps, més salut i més diners per a viatjar i, el que és més important, voldran fer-ho perquè en els propers anys començaran a jubilar-se gent de la generació del anys 50-60, que hauran viatjat almenys durant bona part de la seva vida adulta i que en tindran un hàbit molt arrelat. A més el seu nivell d'idiomes (l'anglès bàsic per a viatjar) i cultural els impulsarà fortament a córrer món i a viure noves experiències. Podem dir que els viatges, sobretot els culturals,

de la gent gran tenen el futur assegurat. Així, per exemple, els jubilats demostraran un creixent interès en els programes turístics educatius, basats en la formació i el coneixement, en forma de seminaris i curssets breus fora de la residència habitual.

Malgrat el que s'ha dit fins ara, que algú trobarà potser excessivament optimista, Enric Pareta va acabar dient que cal ser conscient que, a partir dels 75-80 anys, l'edat i la salut es deixen sentir. Certament, a mesura que avança l'edat, l'impacte dels ingressos, del costum i de les ganes de viatjar cedeix davant els problemes de salut i d'aïllament.

Per aquest motiu, tota la societat, però especialment els professionals del turisme, és a dir, els touoperadors, els hotelers i la mateixa Administració,

A partir dels 75-80 anys, l'edat i la salut es deixen sentir. A mesura que avança l'edat, l'impacte dels ingressos, del costum i de les ganes de viatjar cedeix davant els problemes de salut i d'aïllament

hauran de donar molta més atenció que fins ara al turisme de salut, fent més propostes i més variades respecte de les activitats de manteniment de la forma física (per exemple, els balnearis) o de conservació de la forma

mental de la gent gran. Caldrà tenir molt en compte la necessitat de mesures d'acompanyament de familiars o professionals per a aquelles persones més grans que tenen diferents graus de dependència no molt severa i que això no les exclouï completament de poder viatjar i fer turisme, encara que necessitin algun tipus d'ajuda. Països socialment i turísticament més avançats, ja avui dia compten amb força experiència en aquest punt. D'ells hem d'aprendre; no cal inventar res. ■

